

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 25.02.1963, sp. zn. 5 Cz 3/63, ECLI:CZ:NS:1963:5.CZ.3.1963.1

Číslo: 44/1963

Právní věta:

Rodiče se mohou domáhat vyklizení svých zletilých dětí z bytu, jen když děti mají možnost samostatně bydlet nebo když svého práva na bydlení zneužívají v rozporu s pravidly socialistického soužití ve vztahu k těm, kteří jim toto bydlení poskytují.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 25.02.1963

Spisová značka: 5 Cz 3/63

Číslo rozhodnutí: 44

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Byt, Hospodaření s byty, Vyklizení bytu

Předpisy: 265/1949 Sb. § 39

§ 3 67/1956 Sb. § 1

§ 70 141/1950 Sb. § 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Obvodní soud pro Prahu 6 zamítl žalobu L. S. proti jeho synovi, žalovanému M. S., o vyklizení bytu z toho důvodu, že žalovaný obývá byt nikoliv bez právního důvodu, jak tvrdil žalobce, ale jako rodinný příslušník se svolením matky.

Městský soud v Praze změnil toto rozhodnutí tak, že žalobě vyhověl a uložil žalovanému byt vyklidit a žalobci odevzdat do 15 dnů pod exekucí. V odůvodnění svého rozhodnutí poukázal na to, že žalobce jako většinový spoluvlastník je oprávněn domáhat se na svém zletilém synu, který v jeho domě není ani nájemníkem, ani podnájemníkem, a který obývá byt v domě žalobce na základě pouhé výprosy, aby byt vyklidil a vyklizený žalobci odevzdal.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu, že tímto rozsudkem byl porušen zákon.

Odůvodnění:

Žalobce v žalobě tvrdí, že jako většinový spoluvlastník upravil podle § 136 obč. zák. užívání domku

tak, že určitou část vyhradil k výlučnému užívání sobě a určitou část druhé spoluvlastnici, své manželce. Bylo proto třeba především zjistit, kterou část žalovaný užívá a pokud by se zjistilo, že obývá část, určenou k užívání druhé spoluvlastnice, nebyl by žalobce k žalobě legitimován.

Avšak i v případě, že by žalobce byl oprávněn žalovat, nelze jednoznačně vyslovit, že zletilý syn žalobce užívá bytu bez právního důvodu, když si jeho rodič další bydlení v bytě nepřejme. Jeho právo bydlení u rodičů vyplývá z rodinných vztahů, které nekončí zletilostí dítěte. Rodiče jsou povinni starat se o děti do doby, pokud nejsou s to žít se sami. Pod pojmem „žít se“ nelze spatřovat jenom možnost vlastními silami nabývat prostředky nutné k obživě, ale je tam nutno zahrnout i potřebu bydlení. Nabytí vlastního bytu je ovšem ovlivněno dalšími okolnostmi, nezávislými na vůli a možnostech zletilých dětí, a to zejména celkovou situací v hospodaření s byty. Pokud i tato složka péče rodičů o děti nemůže být kryta jinak, jsou rodiče povinni v souladu se zájmem společnosti na ochraňování a upevňování rodinných vztahů a pravidly socialistického soužití poskytovat nadále bydlení i zletilým dětem. Proto vzít právo zletilým dětem na bydlení u rodičů je možné jen v případě, že tyto mají možnost samostatně bydlet anebo v případě, že svého práva zneužívají v rozporu s pravidly socialistického soužití ve vztahu k těm, kteří jim toto bydlení poskytují. V takovém případě by bylo možno ochranu bydlení zletilým dětem odeprít vzhledem na ustanovení § 1 a 3 obč. zák.

Opačný názor vedl by i k nežádoucím důsledkům při plnění úkolů národních výborů spojených s hospodařením s byty (§ 1 zák. č. 67/1956 Sb. ve znění vyhl. č. 9/1962 Sb.). Kdyby totiž bez dalšího mohl uživatel bytu své zletilé dítě dosud s ním bydlící na základě exekučního titulu vyklidit, pak by národní výbory byly postaveny před velmi nesnadný a obtížný úkol přidělit těmto osobám byt (§ 16 cit. zák.). Při tom nelze přehlédnout, že by mohlo jít ze strany uživatele bytu nebo zletilého dítěte i o snahu bytovou situaci zlepšit na úkor těch, kteří dosud bydlí daleko hůře, což by jistě nebylo v souladu ani se spravedlivým hospodařením s byty ani s ustanovením § 3 obč. zák.

V souzeném případě se soud nezabýval okolnostmi, potřebnými pro zjištění, zda žalovaný svého práva nezneužívá, vzhledem k tomu, že vycházel z jiného právního názoru.

Řízení proto je kusé a neúplné a rozhodnutím z něho vzešlým byl porušen zákon v ustanoveních § 1, 59, 88 odst. 2, 93 a 184 odst. 1 o. s. ř. v souvislosti s ustanoveními § 39 odst. 2 a § 70 zák. o právu rodinném.